

Regulamin

XI edycji ogólnopolskiego Konkursu na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne w 2018 r. w kategorii: „*ekologia-środowisko*” i „*ekologiczne gospodarstwo towarowe*”

I. Cel

Konkurs ma na celu identyfikację i szerzenie dobrych praktyk w zakresie rolnictwa ekologicznego, wdrażanie takich rozwiązań w gospodarstwach rolnych oraz rozpowszechnianie wiedzy z zakresu rolnictwa ekologicznego.

Organizatorem Konkursu jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przy współpracy z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Radomiu.

II. Adresaci

W Konkursie może brać udział każdy Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego (WODR), który może zgłosić do konkursu każdego rolnika, w rozumieniu art. 4 ust. 1.lit. a Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009:

- któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- który wytwarza produkty rolnictwa ekologicznego zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającym rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 i posiada aktualny certyfikat wydany przez upoważnioną jednostkę certyfikującą;

- którego gospodarstwo spełnienia normy i wymogi wzajemnej zgodności^{1,2};
- który dokonał zgłoszenia do właściwego dla miejsca zamieszkania Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, o którym mowa w ustawie z dnia 22 października 2004 r. o Jednostkach Doradztwa Rolniczego (Dz. U. z 2016 poz. 356; 1176; 2017 poz. 60; 624);
- który nie był laureatem I nagrody wojewódzkiego etapu konkursu w latach 2016 - 2017 w kategorii, w której zgłasza się do udziału w 2018 r.

III. Warunki uczestnictwa

1. Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego dokonuje zgłoszenia wybranego przez siebie jednego gospodarstwa ekologicznego (w każdej z kategorii: ekologia-środowisko oraz ekologiczne gospodarstwo towarowe) za pośrednictwem Poczty Polskiej lub mailowo na adres Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Radomiu. Zgłoszenia do Konkursu Krajowego dokonuje się na formularzu pn. *Formularz zgłoszenia gospodarstwa do Konkursu Krajowego* (na wzorze załącznika nr 3 do Regulaminu).

2. Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego mogą dokonywać wyboru gospodarstw na terenie właściwego dla nich województwa samodzielnie lub we współpracy z innymi instytucjami/podmiotami. Formę wyboru gospodarstwa (Konkurs, wybór, itp.) ustala Dyrektor właściwego Ośrodka Doradztwa Rolniczego.

3. Rolnik zgłoszony do Konkursu wyraża zgodę na udział w Konkursie na *Formularzu Zgłoszeniowym*, (na wzorze załącznika nr 1 do Regulaminu).

4. Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego dokonuje do dnia **16 lipca 2018 roku** zgłoszenia (na wzorze załącznika nr 3 do Regulaminu) gospodarstwa, wybranego zgodnie z zasadami i kryteriami oceny w ramach dwóch kategorii: „ekologia-środowisko” i „ekologiczne gospodarstwo towarowe” (na wzorze załącznika nr 2 do Regulaminu).

5. Poza zgłoszeniem, Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego przesyła Formularz oceny gospodarstwa (na wzorze załącznika nr 2 do Regulaminu) oraz jego charakterystykę wraz ze zdjęciami w postaci prezentacji Power Point.

IV. Procedura konkursu

Z gospodarstw ekologicznych (w każdej z kategorii: ekologia-środowisko oraz ekologiczne gospodarstwo towarowe) Komisja dokonuje wyboru laureatów. Komisję powołuje Dyrektor

¹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 marca 2015w sprawie norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska ((Dz.U. 2015r. poz. 344; Dz. U z 2016 poz. 330;) dotyczące utrzymania gruntów, wchodzących w skład gospodarstwa, w dobrej kulturze rolnej zgodnie z ochroną środowiska

² Podstawowe wymogi w zakresie zarządzania, zawarte w obwieszczeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2015 r. (M.P. z 2015 r. poz. 329; MP z 2016 poz. 232, 1248.)

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Radomiu. Komisja wybiera trzech laureatów w kategorii „ekologia-środowisko” i trzech w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe”. Laureatom obu kategorii przyznawane są miejsca od I do III. Ponadto, Komisja ma możliwość przyznania miejsc równorzędnych oraz wyróżnień w każdej z kategorii.

V. Dodatkowe postanowienia

1. Organizator Konkursu nie zwraca materiałów nadesłanych na konkurs, zastrzega sobie również prawo do ewentualnego ich wykorzystania w publikacjach promocyjnych oraz jako dokumentacja konkursu.
2. Nadesłanie materiałów wymaganych przez zgłoszenie stanowi jednocześnie oświadczenie, iż nie naruszają one praw osób trzecich, w szczególności nie naruszają ich majątkowych i osobistych praw autorskich.
3. Organizator nie zwraca kosztów przygotowania zgłoszenia.
4. Organizator nie ponosi także odpowiedzialności za zaginięcie lub uszkodzenie nadesłanych pocztą materiałów dołączonych do zgłoszenia.
5. Uczestnicy Konkursu (zarówno Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego jak i zgłoszeni przez nich rolnicy) wyrażają zgodę na przetwarzanie danych osobowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz.922. zm.) przez organizatora w celach prowadzenia konkursu, wyłonienia laureatów i przyznania nagród.
6. Zgłoszenie konkursu jest równoznaczne z akceptacją Regulaminu konkursu.

Formularz zgłoszeniowy

XI ogólnopolskiego Konkursu na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne
w 2018 r.

I. Podstawowe informacje

1. Dane właściciela gospodarstwa:

Imię .....

Nazwisko .....

1a. - PESEL .....

2. Numer ewidencyjny gospodarstwa (zgodnie z ewidencją prowadzoną przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) .....

3. Numer aktualnego certyfikatu ekologicznego .....

4. Nazwa upoważnionej jednostki certyfikującej kontrolującej zgłaszane gospodarstwo:

a) w roku oceny .....

b) w roku/latach poprzednich .....

5. Adres gospodarstwa:

Kod pocztowy ....., poczta .....

Miejscowość .....ul ..... nr domu .....

5.a Adres zamieszkania (jeśli jest inny niż gospodarstwa):

Kod pocztowy ....., poczta .....

Miejscowość .....ul ..... nr domu .....

6. Kontakt:

Tel./fax .....

Tel. kom. ....

E-mail. ....

II. Kierunek produkcji gospodarstwa – krótki opis:

.....
.....
.....

III. Dane osoby zgłaszającej/instytucji gospodarstwo do konkursu:

.....
.....

Zgłaszam udział w XI ogólnopolskim Konkursie na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne w 2018 r. w kategorii:

- „ekologia-środowisko”
- „ekologiczne gospodarstwo towarowe”.

Zgoda na przetwarzanie danych osobowych i publikacji wizerunku dla potrzeb konkursu.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych i danych o prowadzonej przeze mnie działalności w rolnictwie ekologicznym dla celów prowadzenia konkursu, wyłonienia laureatów i przyznania nagród, służących promocji producentów ekologicznych oraz umieszczenie ich w publikacji i materiałach poświęconych konkursowi zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz.922. zm.)

Potwierdzam wiarygodność powyższych danych, znajomość i akceptację regulaminu Konkursu na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne w 2018 r.

.....
Czytelny podpis rolnika

.....
Data i czytelny podpis osoby zgłaszającej

FORMULARZ OCENY GOSPODARSTWA W KATEGORII

Ekologia i środowisko*
Ekologiczne gospodarstwo towarowe

Imię.....

Nazwisko.....

Nazwa gospodarstwa.....

Numer ewidencyjny gospodarstwa (zgodnie z ewidencją prowadzoną przez Agencję
Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa).....

Numer aktualnego certyfikatu ekologicznego.....

Adres gospodarstwa:

Kod pocztowy....., poczta.....

Miejscowość..... ul. .... nr domu .....

Adres zamieszkania (jeśli jest inny niż gospodarstwa):

Kod pocztowy....., poczta .....

Miejscowość..... ul. .... nr domu .....

Kontakt:

Tel./fax .....

Tel. kom. ....

E-mail. ....

* *niepotrzebne skreślić*

Charakterystyka gospodarstwa :

Powierzchnia gospodarstwa.: ..... ha, w tym użytki rolne: ..... ha,

gleby w klasach: .....

Produkcja roślinna:**Produkcja zwierzęca:**

Roślina uprawiana	Pow. w ha	Plon w dt/ha	Zwierzęta	Stan w szt. fiz. (w dniu zgłoszenia)	Wydajności (przyrosty, l mleka, plenność, itp.)

Inne ważne informacje:

.....
.....

Potwierdzam wiarygodność powyższych danych.

.....
miejscowość, data

.....
Czytelny podpis rolnika

Lp.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności	OCENA	
		TAK	NIE
1.	Utrzymanie gruntów, wchodzących w skład gospodarstwa, w dobrej kulturze rolnej zgodnie z ochroną środowiska określonych w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 marca 2015w sprawie norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska ((Dz.U. 2015r. poz. 344; Dz. U z 2016 poz. 330;) dotyczące utrzymania gruntów, wchodzących w skład gospodarstwa, w dobrej kulturze rolnej zgodnie z ochroną środowiska		
2.	Podstawowe wymogi w zakresie zarządzania, zawarte w obwieszczeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2015 r.(M.P. z 2015 r. poz. 329; MP z 2016 poz. 232, 1248.)		

Karta oceny – „pakiet podstawowy”

Nazwisko i imię rolnika .....

woj.....

Lp	Oceniany parametr	Skala oceny pkt.		Opis oceny
		Regulamin	Uzyskana	
1	Prowadzenie produkcji rolnej zgodnie z przepisami o rolnictwie ekologicznym i przepisami rozporządzenia Rady nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych (Dz.U.L. 189 z 20.07.2007 r, s.1) oraz przepisami Unii Europejskiej wydanymi w trybie tego rozporządzenia, w szczególności w zakresie uprawy roślin, zgodnie z najlepszą wiedzą i kulturą rolną, przy zachowaniu należytej dbałości o stan fitosanitarny roślin i ochronę gleby.	0-15		
2	Estetyka gospodarstwa ład i porządek w obejściu, budynkach.	0-10		
3	Dostosowanie wyposażenia gospodarstwa do potrzeb i skali produkcji.	0-5		
4	Zbilansowanie produkcji zwierzęcej z produkcją roślinną.	0- 10		
5	Dbłość o nieprodukcyjne elementy środowiska.	0-5		

6	Sposób przechowywania nawozów naturalnych, gospodarka ściekami.	0-5		
	Razem	0-50		

Karta oceny – „ekologiczne gospodarstwo towarowe”

Nazwisko i imię rolnika .....

woj.....

Lp.	Oceniany parametr	Skala oceny		Opis oceny
		Regulamin	Uzyskana	
1	Asortyment produktów nieprzetworzonych.	0-10 pkt		
2	Wielkość produkcji sprzedanej w zł na 1 ha U.R.	0-10 pkt		
3	Wielkość plonów i wydajność zwierząt.	0-15 pkt		
4	Skuteczność sprzedaży.	0-20pkt		
5	Jakość produktów.	0-10 pkt		
6	Innowacje wdrażane w gospodarstwie (wdrażanie osiągnięć nauki do praktyki).	0-10 pkt		
7	Metody przygotowania produktu do sprzedaży - marketing, opakowania, własne przetwórstwo, reklama.	0-5 pkt		
8	Rozwój gospodarstwa (ostatnie 5 lat).	0 –10 pkt		
9	Aktywność rolnika w organizacjach rolniczych (grupy producentów, zespołowe korzystanie z maszyn, współpraca z instytucjami itp.	0-5pkt		
10	Uzyskane tytuły, nagrody,	0-5 pkt		

	wyróżnienia, dbałość o wizerunek rolnika ekologicznego.			
	Razem	0-100 pkt		

Inne informacje o gospodarstwie:.....

Oceny dokonała Komisja w składzie:

Podpisy:

1 .....

.....

2. ....

.....

3. ....

.....

4. ....

.....

Karta oceny – „ekologia – środowisko”

Nazwisko i imię rolnika .....

woj.....

Lp.	Oceniany parametr	Skala oceny		Opis oceny
		Regulamin	Uzyskana	
1	Bioróżnorodność w gospodarstwie; wielokierunkowość produkcji.	0-15 pkt		
2	Zachowanie i odpowiednie utrzymanie elementów przyrodniczych na terenie i w otoczeniu gospodarstwa oraz zakładanie i działania rewitalizacyjne ostoi przyrodniczych.	0-5 pkt		
3	Wykorzystywanie lokalnych i starych odmian, ras i gatunków.	0-5 pkt		
4	Wpływ sposobu gospodarowania i prowadzenia gospodarstwa na środowisko.	0-10 pkt		
5	Wykorzystywanie urządzeń, maszyn, narzędzi szczególnie polecanych w rolnictwie ekologicznym.	0-10 pkt		
6	Ekologiczna działalność edukacyjna.	0-15 pkt		
7	Zaplecze do edukacji środowiskowej, przyrodniczej.	0-5 pkt		
8	Wykonywanie we własnym zakresie kompostów, wywarów, wyciągów preparatów biodynamicznych lub innych środków wspomagających produkcję.	0-10 pkt		

9	Udział rolnika w szkoleniach, seminariach, kursach podnoszących wiedzę i umiejętności z zakresu ochrony środowiska, ekologii, rolnictwa ekologicznego; współpraca z jednostkami naukowymi, organizacjami rolniczymi.	0-5 pkt		
10	Rozwój gospodarstwa – inwestycje prośrodowiskowe.	0-10 pkt		
11	Uzyskane tytuły, nagrody, wyróżnienia, dbałość o wizerunek rolnika ekologicznego.	0-5 pkt		
12	Przetwórstwo własnych produktów w gospodarstwie, sprzedaż bezpośrednia.	0-5 pkt		
	Razem	0-100 pkt		

Informacje dodatkowe:

.....
.....

Oceny dokonała Komisja w składzie:

1 .....
2 .....
3 .....
4 .....

Podpisy:

.....
.....
.....
.....

**Formularz zgłoszenia gospodarstwa do Konkursu Krajowego
na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne w 2018 r.**

..... Ośrodek Doradztwa Rolniczego w .....

na podstawie:

- a) przeprowadzonego w województwie Konkursu
lub
  - b) dokonanego wyboru (bez przeprowadzania Konkursu)*
- *- niepotrzebne skreślić

zgłasza do Konkursu Krajowego następujące gospodarstwa:

1) w kategorii „ ekologia -środowisko”.....

2) w kategorii „towarowe”.....

W załączeniu:

- 1) Karta zgłoszenia gospodarstwa do Konkursu- szt .....
- 2) Formularz oceny gospodarstwa - szt. ....
- 3) Prezentacje w formacie Power Point i zdjęcia z gospodarstw- szt. ....

**Zasady i kryteria oceny gospodarstw w ramach kategorii:
„ekologia-środowisko” i „ekologiczne gospodarstwo towarowe”**

Zasady

Wszystkie gospodarstwa zgłoszone do Konkursu są oceniane według kryteriów określonych jako „pakiet podstawowy”. W ramach poszczególnych kategorii mogą być oceniane wyłącznie gospodarstwa, które w ocenie zgodnie z kryteriami „pakiet podstawowy” otrzymały przynajmniej 30 punktów.

Kryteria oceny – „pakiet podstawowy”

Lp.	Oceniany parametr	Skala oceny	Opis oceny
1	Prowadzenie produkcji rolnej zgodnie z przepisami o rolnictwie ekologicznym i przepisami rozporządzenia Rady nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych (Dz.U.L. 189 z 20.07.2007 r, s.1) oraz przepisami Unii Europejskiej wydanymi w trybie tego rozporządzenia, w szczególności w zakresie uprawy roślin, zgodnie z najlepszą wiedzą i kulturą rolną, przy zachowaniu należytej dbałości o stan fitosanitarny roślin i ochronę gleby.	0-15 pkt	<p>Czy prawidłowo jest ułożony w gospodarstwie płodozmian w stosunku do posiadanych gleb, czy są dobrane prawidłowe rośliny i ich następstwo po sobie? Jaki procent gleb pokryty jest roślinami w okresie zimowym? Jaki jest udział upraw roślin strukturotwórczych i poprawiających bilans azotu, roślin miododajnych? Jak są zagospodarowane grunty podatne na erozję? Stan (jakość) pastwisk i łąk. Należy ocenić czy są wykonywane specyficzne zabiegi agrotechniczne charakterystyczne dla rolnictwa ekologicznego np. mulczowanie, specjalistyczne mieszanki, „zielona taśma” itp.</p> <p>W ocenie należy również uwzględnić stan upraw (zachwaszczenie, porażenie chorobami, pielęgnację oraz stosowanie zabiegów ochronnych itp.)</p> <p>Należy również uwzględnić rodzaj produkcji, szczególnie produkty przeznaczone do spożycia powinny być wyżej punktowane.</p>
2	Estetyka gospodarstwa, ład i porządek w obejściu, budynkach.	0-10 pkt	Należy ocenić wizualnie ład i porządek siedliska, zagospodarowanie budynków, przestrzeganie zasad bhp.
3	Dostosowanie wyposażenia gospodarstwa do potrzeb i skali produkcji.	0-5 pkt	Czy rolnik posiada park maszynowy (sprzęt) dostosowany do produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz czy gospodarstwo dysponuje stosownymi budynkami (budowlami) i pomieszczeniami do produkcji?

4	Zbilansowanie produkcji zwierzęcej z produkcją roślinną.	0- 10 pkt	Należy ocenić czy w gospodarstwie jest zbilansowana pod względem azotu produkcja zwierzęca z roślinną (na podstawie stanu faktycznego).
5	Dbłość o nieprodukcyjne elementy środowiska.	0-5 pkt	Należy ocenić stan i utrzymanie nieużytków, użytków przyrodniczych.
6	Sposób przechowywania nawozów naturalnych, gospodarka ściekami.	0-5 pkt	Ocenić sposób przechowywania nawozów naturalnych: budowle, usytuowanie, odległości, zagospodarowanie ścieków bytowych. Zwracać także uwagę na wszelkie metody uszlachetniające np. kompostowanie, dżdżownice, preparaty przyspieszające rozkład.
	Razem	0-50 pkt	

Kryteria oceny – „ekologiczne gospodarstwo towarowe”

Lp.	Oceniany parametr	Skala oceny	Opis oceny
1	Asortyment produktów nieprzetworzonych.	0-10 pkt	Należy ocenić ilość asortymentu produktów towarowych (nieprzetworzonych) wytwarzanych w gospodarstwie. Oceniana na podstawie posiadanych przez gospodarstwo uzyskanych certyfikatów, dokumentów kontrolnych jednostki certyfikującej lub na podstawie wniosku rolnośrodowiskowego.
2	Wielkość produkcji sprzedanej w zł na 1 ha U.R.	0-10 pkt	Należy ocenić wielkość produkcji sprzedanej, jako produkcji ekologicznej na podstawie posiadanych dokumentów sprzedaży (faktury, umowy, inne). Ocena ilości sprzedanych ton, litrów, sztuk itp. powinna także uwzględniać możliwości produkcyjne danego gospodarstwa – region, rejon, itp.
3	Wielkość plonów i wydajność zwierząt.	0-15 pkt	Należy ocenić wielkość uzyskiwanych plonów i wydajność zwierząt w zależności od uprawianych gatunków i odmian w stosunku do posiadanych klas gleb w gospodarstwie, warunków wilgotnościowych, opadów - położenie itp. oraz należy brać pod uwagę system utrzymania i żywienia, jakość stosowanych pasz, rasy zwierząt gospodarskich. Przy ocenie punktowej uwzględnić powinno się uzyskiwane plony/wydajności w stosunku do ilości kierunków produkcji.

4	Skuteczność sprzedaży.	0-20pkt	Należy ocenić skuteczność sprzedaży i stabilność zbytu (np. umowy, stały odbiorca itp.) Szczególnie honorować sprzedaż, w jakości ekologicznej oraz udział produktów sprzedanych do wyprodukowanych.
5	Jakość produktów.	0-10 pkt	Należy ocenić czy rolnik posiada certyfikaty, jakości dla produktów, uzyskane nagrody lub inne wyróżnienia za jakość. Np. inne systemy certyfikacji.
6	Innowacje wdrażane w gospodarstwie (wdrażanie osiągnięć nauki do praktyki).	0-10 pkt	Należy ocenić skalę i znaczenie innowacji technologicznych stosowanych w konkretnych uprawach lub chowie zwierząt, a mających znaczący wpływ na jakość i wielkość plonów, wydajności zwierząt, lub koszty produkcji. Należy ocenić poziom innowacyjności stosowanych zabiegów ochronnych.
7	Metody przygotowania produktu do sprzedaży - marketing, opakowania, własne przetwórstwo, reklama.	0-5 pkt	Należy ocenić sposoby/ metody oferowania produktu/surowca do obrotu.
8	Rozwój gospodarstwa (ostatnie 5 lat);	0 –10 pkt	Rozwój gospodarstwa w okresie ostatnich 5 lat. Powiększenie gospodarstwa, wprowadzenie nowych kierunków produkcji, nowe rynki zbytu, poprawa wyposażenia - modernizacja.
9	Aktywność rolnika w organizacjach rolniczych (grupy producentów, zespołowe korzystanie z maszyn, współpraca z instytucjami itp.	0-5pkt	Ocenić czy prowadzona jest współpraca z instytucjami naukowymi w celu poprawy jakości produkcji, udział w grupach producenckich, stowarzyszeniach itp.
10	Uzyskane tytuły, nagrody, wyróżnienia, dbałość o wizerunek rolnika ekologicznego.	0-5 pkt	Ocenić aktywność rolnika prospołeczną, dotychczasowe uczestnictwo w konkursach, szkoleniach i w promocji idei rolnictwa ekologicznego.
	Razem	0-100 pkt	

Kryteria oceny – „ekologia – środowisko”

Lp.	Oceniany parametr	Skala oceny	Opis oceny
1	Bioróżnorodność w gospodarstwie; wielokierunkowość produkcji.	0-15 pkt	Należy ocenić czy sposób gospodarowania wpływa pozytywnie na poziom bioróżnorodności? Nowatorskie rozwiązania płodozmianu, wprowadzenie nowych roślin, roślin allelopatycznych, współrzędowych, mieszanek roślin, roślin miododajnych, itp.) .Nowatorskie rozwiązania w produkcji zwierzęcej. Chów wielogatunkowy zwierząt, itp.
2	Zachowanie i odpowiednie utrzymanie elementów przyrodniczych na terenie i w otoczeniu gospodarstwa oraz zakładanie i działania rewitalizacyjne ostoi przyrodniczych.	0-5 pkt	Należy ocenić czy są zachowane i odpowiednio utrzymywane elementy przyrodnicze na terenie gospodarstwa lub w otoczeniu gospodarstwa tj. oczka wodne, zadrzewienia, zakrzaczenia śródpolne, skład murawy w sadzie, ocenić czy w przypadku braku naturalnych nieprodukcyjnych elementów środowiska czy rolnik założył np.: kamieńce, zadrzewienia śródpolne itp.
3	Wykorzystywanie lokalnych i starych odmian, ras i gatunków.	0-5 pkt	Należy ocenić czy wykorzystywane są lokalne i stare odmiany, rasy lub gatunki.
4	Wpływ sposobu gospodarowania i prowadzenia gospodarstwa na Środowisko, (w tym poziom stosowania zabiegów ochronnych).	0-10 pkt	Należy ocenić czy stosowane są innowacyjne technologie zmniejszające poziom ingerencji na środowisko przy uprawach i chowie zwierząt, czy stosowane są nowatorskie rozwiązania oraz jaki jest poziom innowacyjności stosowanych zabiegów ochronnych, np. wypalacz płomieniowy chwastów, baterie słoneczne, fotoogniwa, preparaty biodegradowalne itp.
5	Wykorzystywanie urządzeń, maszyn, narzędzi szczególnie polecanych w rolnictwie ekologicznym.	0-10 pkt	Należy ocenić czy w gospodarstwie wykorzystywane są nietypowe konstrukcje urządzeń, maszyn czy narzędzi zmniejszające poziom ingerencji na środowisko. Należy ocenić czy jest modernizacja istniejących (dostępnych) maszyn i urządzeń, czy też są to całkowicie nowatorskie konstrukcje i jakie mają znaczenie w technologii produkcji.
6	Ekologiczna działalność edukacyjna.	0-15 pkt	Należy ocenić czy w ramach gospodarstwa prowadzona jest działalność edukacyjna dla uczniów, dorosłych, młodzieży. Ocenić bogactwo programów edukacyjnych, ofertę zajęć dydaktycznych, merytoryczne i metodyczne przygotowanie rolnika itp.
7	Zaplecze do edukacji środowiskowej, przyrodniczej.	0-5 pkt	Ocenić czy gospodarstwo infrastrukturalnie przygotowane jest do świadczenia usług edukacyjnych; pomieszczenia, baza dydaktyczna, urządzenia, ogrody, ścieżki edukacyjne itp.

8	Wykonywanie we własnym zakresie kompostów, wywarów, wyciągów preparatów biodynamicznych lub innych środków wspomagających produkcję.	0-10 pkt	Czy są stosowane preparaty, komposty lub inne środki wspomagające produkcję. Stosowane preparaty – czy zapewniają kompleksową ochronę upraw, na ile wpływają na uzyskiwane plony i ich jakość. Komposty – czy są sporządzane prawidłowo, są stosowane dodatki, napowietrzanie i na ile mają znaczący udział w bilansie nawozowym gospodarstwa.
9	Udział rolnika w szkoleniach, seminariach, kursach podnoszących wiedzę i umiejętności z zakresu ochrony środowiska, ekologii, rolnictwa ekologicznego; współpraca z jednostkami naukowymi, organizacjami rolniczymi.	0-5 pkt	Czy rolnik aktywnie uczestniczy w szkoleniach, podnosi swe kwalifikacje, współpracuje z instytucjami pracującymi na rzecz rolnictwa.
10	Rozwój gospodarstwa Inwestycje pro-środowiskowe.	0-10 pkt	Rozwój gospodarstwa w okresie 5 ostatnich lat. Powiększenie gospodarstwa, wprowadzenie nowych kierunków produkcji, wprowadzenie m.in. kolektorów słonecznych, budowa przydomowej oczyszczalni ścieków, urządzeń do przechowywania nawozów naturalnych, wprowadzenie urządzeń energooszczędnych w gospodarstwie rolnym i domowym, pozyskiwanie wody opadowej do podlewania itp.
11	Uzyskane tytuły, nagrody, wyróżnienia, dbałość o wizerunek rolnika ekologicznego.	0-5 pkt	Oceń aktywność rolnika prospołeczną, dotychczasowe uczestnictwo w konkursach i w promocji idei rolnictwa ekologicznego.
12	Przetwórstwo własnych produktów w gospodarstwie, sprzedaż bezpośrednia.	0-5 pkt	Czy produkowane surowce są sprzedawane, choć w niewielkim stopniu bądź przetwarzane na poziomie gospodarstwa.
	Razem	0-100 pkt	